

Warszawa, 31 lipca 2015 r.

**Sprawozdanie dla Przewodniczącego Komitetu do Spraw Europejskich
z działalności Zespołu roboczego ds. koordynacji wdrażania Strategii Unii Europejskiej
dla regionu Morza Bałtyckiego (SUERMB) w Polsce w 2014 r.¹**

Rok 2014 r., mimo funkcjonującego od lutego 2013 r. zrewidowanego Planu Działania SUERMB, okazał się okresem niezwykle intensywnych dyskusji dotyczących poprawy zarządzania strategiami makroregionalnymi, w tym SUERMB. Próbowano po raz kolejny za sprawą Konkluzji Rady w sprawie zarządzania strategiami makroregionalnymi z 21.10.2014 r. zaproponować nowe rozwiązania dla starych problemów. Tym samym de facto na chwilę obecną zakończono tworzenie optymalnych ram, w jakich powinny funkcjonować strategie makroregionalne w UE. W efekcie Konkluzji i zabiegów KE w 2014 r. uruchomiono kolejną procedurę przeglądową SUERMB, która zakończyła się w czerwcu 2015 r. przyjęciem nowej wersji Planu Działania.

Polska aktywnie uczestniczyła w tym procesie, opracowując stanowisko rządu ws. proponowanych zmian (17 lipca 2014 r.) oraz podejmując działania zapobiegające obniżeniu rangi obszarów koordynowanych przez polskie podmioty.

W 2014 r. wraz z zakończeniem prac nad Umową Partnerstwa i pracami nad programami operacyjnymi, a także rosnącym powiązaniem SUERMB z programami Europejskiej Współpracy Terytorialnej Polityki Spójności na l. 2014-2020, niezwykle ważnym czynnikiem dla wypracowywania właściwego stanowiska Polski w odniesieniu do SUERMB pozostawała bliska współpraca MSZ, jako Narodowego Punktu Kontaktowego ds. SUERMB, z Ministerstwem Infrastruktury i Rozwoju.

Kontynuowano kontakty międzyresortowe ws. SUERMB, także z wykorzystaniem Zespołu roboczego ds. koordynacji wdrażania SUERMB w Polsce² oraz działalność podstrony internetowej MSZ poświęconej SUERMB³.

Polska powinna pozostać aktywnym partnerem w SUERMB zarówno na poziomie zarządzania (NPK), jak i wdrażania (zaangażowanie instytucji na różnych szczeblach).

¹ Zgodnie z par. 6 pkt. 5 Regulaminu Pracy Zespołu roboczego do spraw koordynacji wdrażania Strategii UE dla regionu Morza Bałtyckiego w Polsce z 18.11.2011 r. Narodowy Punkt Kontaktowy ds. SUERMB sporządza projekt rocznego sprawozdania z prac Zespołu dla Przewodniczącego Komitetu do Spraw Europejskich.

² Utworzony we wrześniu 2011 r.

³ W 2015 r. MSZ opracowało nową stronę o tematyce bałtyckiej, obejmującą SUERMB www.baltyk.msz.gov.pl.

Spis treści:

1. Rozwój SUE RMB w 2014 r.
2. Działalność Zespołu ds. Strategii UE dla RMB
3. Wydarzenia z udziałem Narodowego Punktu Kontaktowego (NPK)
4. Aktywność polskich podmiotów w 2014 r.
5. Wnioski

1. Rozwój SUE RMB w 2014 r.

Na mocy *Konkluzji Rady ws. wartości dodanej strategii makroregionalnych*⁴ (22.10.2013 r.) na przełomie 2013 i 2014 r. KE przeprowadziła serię spotkań z Koordynatorami Obszarów Priorytetowych (PACs) i Liderami Działań Horyzontalnych (HALs) SUERMB. Powołując się na wyniki ww. spotkań, które obnażyły wiele słabości SUERMB, KE zwróciła uwagę na konieczność ponownego podjęcia wysiłków na rzecz usprawnienia systemu zarządzania i wdrażania SUERMB. W lutym 2014 r. KE przedstawiła *non-paper ws. zarządzania strategiami makroregionalnymi w UE*, w którym zaproponowała przeniesienie znacznie większej odpowiedzialności za rozwój strategii na państwa członkowskie. Postulowała m.in. organizowanie regularnych spotkań ministrów spraw zagranicznych i sektorowych poświęconych strategiom makroregionalnym, omawianie tematyki makroregionalnej na posiedzeniach rządów i parlamentów, organizację Dorocznych Forów przez państwa członkowskie (dotychczas głównie KE we współpracy z p.cz.). Większość państw regionu Morza Bałtyckiego, w tym Polska, zgłosiła szereg krytycznych uwag do dokumentu.

Podczas spotkania Narodowych Punktów Kontaktowych ds. SUERMB⁵ (NPK) w Tallinnie (8.04.2014) KE zaproponowała przegląd przydatności dla SUERMB poszczególnych Obszarów Priorytetowych i Działań Horyzontalnych, powołując się na wyniki ww. indywidualnych rozmów z PACs/HALs.

Uwzględniając niektóre krytyczne uwagi p.cz., na bazie ww. non-paper, KE opracowała *Sprawozdanie ws. zarządzania strategiami makroregionalnymi*, które upubliczniono 20.05.2014 r. *Sprawozdanie* stało się podstawą dla prac nad ***Konkluzjami Rady w sprawie zarządzania strategiami makroregionalnymi w UE***, które przyjęto podczas włoskiej prezydencji w Radzie UE 21.10.2014 r., po serii spotkań w ramach Grupy Przyjaciół Prezydencji ds. strategii makroregionalnych⁶.

⁴ Konkluzje w par.22 zawierają zapis o konieczności przeprowadzenia dalszych dyskusji, których celem będzie poprawa systemu zarządzania strategiami makroregionalnymi.

⁵ Od października 2010 r. funkcję Narodowego Punktu Kontaktowego ds. Strategii UE dla regionu Morza Bałtyckiego pełni Departament Polityki Europejskiej MSZ.

⁶ Prace nad uzgodnieniem Konkluzji były prowadzone w ramach czterech spotkań Grupy Przyjaciół Prezydencji ds. strategii makroregionalnych (16.07, 10.09, 17.09, 3.10). Ostateczny projekt konkluzji został zaakceptowany przez państwa członkowskie w ramach procedury ciszy 7.10.2014 r.

Konkluzje Rady odnoszą się do trzech zasadniczych elementów związanych z zarządzaniem strategiami makroregionalnymi: kwestii przywództwa politycznego, koordynacji oraz wdrażania. W Konkluzjach podkreśla się, że wzrost efektywności i osiągnięcie namacalnych rezultatów w ramach strategii zależy zarówno od Komisji, jak i państw członkowskich. Zaznacza się istotę zaangażowania Parlamentu Europejskiego, parlamentów narodowych i administracji lokalnych państw członkowskich. Udało się zachować istotną rolę koordynacyjną KE, o co zabiegała Polska. Utrzymana została zasada trzech „nie” (brak nowych instytucji, środków finansowych i regulacji prawnych w odniesieniu do strategii makroregionalnych).

Zgodnie z polskim postulatem, odnotowana została konieczność dobrego wykorzystania już istniejących struktur regionalnych, zwłaszcza w przypadku regionu Morza Bałtyckiego, znanego z rozbudowanej sieci powiązań w ramach m.in. Rady Państw Morza Bałtyckiego, Wymiaru Północnego, Konferencji Parlamentarnej Morza Bałtyckiego, Komisji Helsińskiej HELCOM, Subregionalnej Współpracy Państw Regionu Morza Bałtyckiego (BSSSC), Współpracy Ministrów ds. Planowania Przestrzennego i Rozwoju VASAB, Bałtyckiego Forum Rozwoju, Euroregionu Bałtyk, Związku Miast Bałtyckich, Forum Organizacji Pozarządowych i innych.

W II połowie 2014 r. dyskusje o poprawie zarządzania w SUERMB prowadzone były dwutorowo – w ramach prac nad wyżej omówionymi *Konkluzjami Rady w sprawie zarządzania strategiami makroregionalnymi w UE* oraz w odniesieniu do samej SUERMB, która zdaniem KE wymagała dalszego zawężenia liczby Obszarów Priorytetowych (OP) i Działań Horyzontalnych (DH).

4-6.06.2014 podczas Dorocznego Forum SUERMB w Turku KE przedstawiła pierwszą wersję *Discussion Paper*, który po uwagach p.cz. został przedstawiona w drugiej wersji 17.11.2014. W *Discussion Paper* z listopada Komisja Europejska zaproponowała ograniczenie liczby OP i DH SUERMB w celu uniknięcia rozpraszania działań. Wśród obszarów zakwalifikowanych do grupy ‘wspierających’ (‘enabling’), obok priorytetowych tzw. ‘core’ znalazł się Obszar Priorytetowy Kultura, współkoordynowany przez polskie MKiDN. Obszary o charakterze ‘enabling’ miały docelowo pozostać w SUE RMB, jednak istniały obawy ograniczenia wsparcia dla realizacji ich działań⁷.

Propozycje zawarte w *Discussion Paper* KE z 17.11.2014 r.:

- Podział Obszarów Priorytetowych (Priority Areas - PA) i Działań Horyzontalnych (Horizontal Actions – HA) na 4 grupy:
 - ✓ „core” (do pozostawienia w Planie Działania SUERMB, bezpośrednio wpływają na realizację celów SUERMB⁸, obszary, w których konieczna jest współpraca na poziomie makroregionalnym, posiadają strategiczne znaczenie dla makroregionu) – w tej grupie KE zaproponowała: PA Agri, PA Hazards, PA Nutri, PA Safe, PA Ship, PA Energy, PA Transport, PA Education, PA Tourism, HA Neighbours, HA Spatial Planning;
 - ✓ „enabling” (do pozostawienia w Planie Działania SUERMB, pośredni wpływ na realizację celów SUERMB, współpraca wynika ze wspólnego zainteresowania, ale nie bezwzględnej konieczności, mniejsza wartość dla SUERMB ze względu na podejmowanie danego tematu przez inne struktury

⁷ Ostatecznie w 2015 r. udało się przekonać KE do odejścia od podziału na obszary ‘core’ i ‘enabling’.

⁸ Ochrona morza, utworzenie połączeń regionalnych, wzrost dobrobytu (Save the Sea, Connect the Region, Increase Prosperity).

regionalne) – w tej grupie KE zaproponowała: PA Culture (w wyniku późniejszych dyskusji, PA Culture zostało przesunięte do grupy „core”), HA Bio & Sustainable Development;

- ✓ „core”, które mają zostać połączone (do pozostawienia w Planie Działania SUERMB) – KE zaproponowała połączenie PA Innovation i PA SMEs;
- ✓ PA i HA, które miałyby zostać wyłączone z Planu Działania SUERMB – KE zaproponowała: PA Bio, PA Crime, PA Health, PA Internal Market, PA Secure, HA Involve, HA Promo;
- Koncentracja p.cz. i KE na obszarach „core”;
- Ograniczenie wsparcia KE i pomocy technicznej dla obszarów „enabling”;
- Postulat dopracowania zakresu działania PA i HA w kierunku bardziej skoncentrowanego i realistycznego, z zaplanowanym horyzontem czasowym, z działaniami, które mają wyraźną wartość dodaną dla makroregionu, angażując minimum trzy kraje;
- PA i HA powinny zadbać o wypracowanie mechanizmów, dzięki którym rezultaty już zakończonych projektów wpłyną na politykę w danej dziedzinie nad Bałtykiem;
- Unikanie powielania podobnych działań, dążenie do lepszej współpracy między PA i HA;
- Zmiana nazewnictwa:
 - ✓ Przemianowanie „priority areas” na „policy areas” – pozwoli to na uniknięcie wrażenia, że SUERMB traktuje jako priorytetowe tak wiele tematów;
 - ✓ W konsekwencji zmiana z Priority Area Coordinators na Policy Area Coordinators;
 - ✓ Z National Contact Points (Narodowe Punkty Kontaktowe) na National Coordinators (Narodowi Koordynatorzy);
- Utrzymanie rotacyjnego przewodniczenia spotkaniom NPK (dotychczas FI, obecnie EE, w poł. 2015 r. LV, następnie PL);
- Zwiększenie zaangażowania politycznego p.cz., w tym odpowiednich ministerstw oraz całej KE⁹;
- Powołanie grup sterujących w każdym PA i HA obejmujących wszystkie państwa nadbałtyckie;
- Lepsza promocja SUERMB i jej rezultatów;
- Wypracowanie narzędzi do monitorowania i oceny osiągnięć SUERMB.

Większość państw pozytywnie oceniła *Discussion Paper* i wyraziła zgodę na ograniczenie liczby obszarów współpracy w SUERMB. Na poziomie ogólnym wszystkie NPK, poza Polską, wyraziły zgodę na podział na obszary *core* i *enabling*. Polska argumentowała, że decyzja o usunięciu OP/DH powinna uwzględniać opinię wszystkich zainteresowanych stron, a szczególnie PAC i HAL oraz zainteresowanych p.cz. Wygaszenie danego OP/DH powinno mieć miejsce w przypadku braku aktywności danego Koordynatora oraz braku wartości dodanej OP/DH (przypadek PA Crime). Polska poparła Szwecję w stwierdzeniu, że cele główne i częściowe SUERMB odzwierciedlone w dotychczasowym Planie Działania, zostały przyjęte przez Radę ds. Ogólnych, dlatego ich zmiana w trybie zaproponowanym przez KE (porozumienie KE z NPK oraz akceptacja przez Grupę Wysokiego Szczebla) może okazać się problematyczne.

KE przyznała, że dążenie do ograniczenia liczby OP/DH wynika z niewystarczających zasobów KE do zajmowania się tak dużą liczbą zagadnień w SUERMB. Jako przykład lepszej koncentracji tematycznej podano pozostałe strategie makroregionalne UE, czyli dunajską i adriatycko-jońską.

Mimo ogólnego poparcia dla *Discussion Paper* wyrażonego we wstępnych ocenach, NPK w szczegółowej dyskusji broniły pozostawienia większości PA/HA w Planie Działania. Zgoda co do usunięcia dotyczyła tylko PA Crime.

Rok 2014 r. zakończył się zatem oczekiwaniem na kolejny przegląd i aktualizację Planu Działania.¹⁰

Pod koniec 2014 r., podobnie jak w 2013 r., Plan Działania SUERMB opierał się na **3 głównych celach** (*Save the Sea, Connect the Region, Increase Prosperity*), którym towarzyszą cele szczegółowe i wskaźniki. Plan Działania zawierał **17 Obszarów Priorytetowych (Priority Areas)** i

⁹ Jest to de facto przywołanie zapisów z Konkluzji Rady ws. zarządzania strategiami makroregionalnymi z października 2014 r.

¹⁰ Nowy Plan Działania SUERMB przyjęto w czerwcu 2015 r. kończąc tym samym procedury przeglądowe.

5 Działań Horyzontalnych (Horizontal Actions), w ramach których realizowanych było kilkadziesiąt Projektów Flagowych (Flagship Projects).

2. Działalność Zespołu ds. SUERMB

Zespół roboczy do spraw koordynacji wdrażania Strategii UE dla regionu Morza Bałtyckiego (Zespół ds. SUERMB) został powołany 5 września 2011 r. na mocy Zarządzenia nr 1 Przewodniczącego Komitetu ds. Europejskich. W roku 2014 r. odbyły się trzy posiedzenia Zespołu (16.05; 18.11; 16.12).

Zgodnie z założeniem, posiedzenia Zespołu służyły do regularnego omawiania bieżących zagadnień związanych ze Strategią UE dla RMB. Umożliwiły systematyczne podnoszenie tematyki SUERMB zarówno na szczeblu krajowym, jak i regionalnym oraz uświadamianie polskim podmiotom podstawowych korzyści z realizacji projektów w ramach SUERMB (lepszą widoczność, promocja, pozyskanie środków na już istniejące projekty oraz umiędzynarodowienie partnerów).

VIII posiedzenie Zespołu odbyło się 16.05.2014 r. Jego celem była wymiana informacji nt. rozwoju modelu makroregionalnego w UE w kontekście nowej perspektywy finansowej oraz przybliżenie możliwości, jakie polskim podmiotom stwarza Strategia UE dla regionu Morza Bałtyckiego (SUERMB) w zakresie innowacji.

Współpraca w ramach SUERMB jest okazją do angażowania polskich podmiotów w ramach innowacyjnych projektów bałtyckich z udziałem państw nordyckich, które są liderami rankingów innowacyjności. To także okazja do promocji polskich osiągnięć w tym zakresie i budowania naszej pozycji politycznej nad Bałtykiem.

Uczestnicy spotkania zostali poinformowani o planowanej na maj 2015 r. publikacji Komunikatu Komisji Europejskiej zawierającej propozycje zwiększenia odpowiedzialności państw członkowskich w zarządzaniu strategiami makroregionalnymi (KE ma mieć rolę wspierającą). Podstawowymi elementami zwiększonej odpowiedzialności poszczególnych państw ma być fakt ustanowienia rotacyjnego przewodnictwa w strategiach makroregionalnych, większe zaangażowanie państw członkowskich w organizację Dorocznego Forum oraz krajowego szczebla rządowego w realizację i promocję strategii.

Omówiono powiązania SUERMB z Programem Interreg Region Morza Bałtyckiego (IBSR) na lata 2014-2020 (w tym alokację 5% środków programu na wsparcie wdrażania SUERMB – ok. 13,2 mln euro). Przedyskutowano rekomendacje wynikające z Umowy Partnerstwa, dotyczące uwzględnienia przy definiowaniu celów szczegółowych i zakresu wsparcia danego programu w ramach Europejskich Funduszy Strukturalnych i Inwestycyjnych, celów obszarów priorytetowych i działań horyzontalnych SUERMB oraz przedsięwzięć zdefiniowanych w Planie Działania SUERMB. Dodatkowa rekomendacja dotyczy ustanowienia powiązań między Instytucjami Zarządzającymi programami operacyjnymi a Komitetami Sterującymi poszczególnych obszarów, w celu zapewnienia spójności projektowej oraz na możliwie jak najwcześniejszym etapie wspólne omawianie i planowanie z partnerami z regionu Morza Bałtyckiego interwencji wdrażających SUERMB, co pozwoliłoby na makroregionalne podejście do rozwoju.

Zapewnienie wkładu programu w realizację SUERMB może być zapewnione bezpośrednio (interwencje wpisujące się w zakres działań w ramach poszczególnych obszarów priorytetowych – np. inicjatywy o statusie projektów flagowych lub ich poszczególne elementy/etapy; projekty mające zakres oddziaływania obejmujący inne państwa z basenu Morza Bałtyckiego – np. projekty środowiskowe poprawiające stan Morza Bałtyckiego; projekty bliźniacze/skoordynowane/komplementarne, realizowane niezależnie przez państwa członkowskie, ale ukierunkowane na osiągnięcie wspólnego celu w wymiarze makroregionalnym; projekty o charakterze transnarodowym, uwzględniające partnerów zagranicznych, tzw. komponent transnarodowy) lub pośrednio, poprzez wdrażanie operacji, mających pośredni wpływ na realizację celów i wskaźników wyznaczonych w ramach SUE RMB.

Do działań szczególnie wspierających inicjatywy realizujące SUERMB można zaliczyć:

- organizowanie konkursów ukierunkowanych na projekty realizujące cele SUE RMB oraz ich dodatkowe punktowanie w trakcie przeprowadzanej oceny;
- praktyczne wykorzystanie przepisów dotyczących kwalifikowalności operacji w zależności od jej lokalizacji (art. 70 1303/2013) - możliwości wdrażania operacji poza obszarem geograficznym objętym programem;
- uwzględnienie w składzie Komitetu Monitorującego danego programu operacyjnego przedstawicieli obszaru priorytetowego SUERMB (koordynator, przedstawiciele komitetu sterującego dla danego obszaru, przedstawiciele *focal point*).

Przedstawiciel Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego wskazał na innowacyjność jako podstawowy czynnik wzmacniający konkurencyjność regionu. Omówił zadania koordynowanego przez Polskę i Szwecję Obszaru Priorytetowego Innowacje. Zaznaczył, że sektor małych i średnich przedsiębiorstw wciąż nie wykorzystuje w pełni potencjału wyływającego z innowacyjnych rozwiązań. Wskazał na wiodące projekty w ramach swojego obszaru (BSR Stars, The Baltic Ring, ScanBalt, Baltic Science Link, Submariner Network).

Uczestnicy spotkania mieli możliwość szczegółowego zapoznania się z polskimi doświadczeniami wynikającymi z zaangażowania się w projekt Science Link (Fundacja Inicjatyw Innowacyjnych, Instytut Fizyki PAN).

IX posiedzenie Zespołu ds. koordynacji wdrażania SUERMB odbyło się **18.11.2014** r. w formie seminarium dla potencjalnych beneficjentów i projektodawców w ramach Obszaru Priorytetowego Edukacja. W spotkaniu wziął udział Koordynator OP Edukacja, Pan Anders Bergström. Celem było przedstawienie dotychczasowych działań projektowych oraz zachęcenie do intensyfikacji współpracy ze strony polskich podmiotów.

OP Edukacja koncentruje się na współpracy transnarodowej w zakresie szeroko pojętej edukacji (w tym zawodowej), szkolnictwa wyższego, rynku pracy, zwłaszcza w kontekście ludzi młodych. W jego ramach realizowane są trzy projekty flagowe (Baltic Training Programme, Baltic University Programme, Baltic Sea Labour Forum). Przedstawiono szereg projektów i inicjatyw, które wpisują się w OP Edukacja i mogą wkrótce dołączyć do obszaru w postaci projektów flagowych (School to Work S2W, Baltic Sea Youth Forum, Ready to Research, Introducing Dual Education in the BSR, Baltic Sea Labour Forum Mobility initiative, BSR Life Long Learning, Quick IGA, Baltic Science Network, SYPERB Strategic Youth Policy in Euroregion Baltic oraz EntrepreneurshipLab).

Spotkanie zgromadziło szerokie grono przedstawicieli instytucji z całej Polski, związanych z obszarem promowania edukacji zawodowej, szkolnictwa wyższego i mobilności zawodowej. Stanowiło dobrą okazję do zapoznania się z zakresem tematycznym Obszaru Priorytetowego Edukacja, rozpoznania sieci partnerów, znalezienia partnerów dla już realizowanych projektów oraz, na dalszym etapie, do podniesienia statusu projektu do poziomu „flagowego” w ramach SUERMB.

Zgodzono się, że w przypadku współpracy w zakresie edukacji warunkiem koniecznym dla wzmocnienia pozycji Polski – obok wysokiej aktywności instytucji regionalnych i inicjatyw niezależnych – niezbędne jest utrzymanie zainteresowania poszczególnych resortów (MEN, MNiSW, MPiPS), mogących nadać tej współpracy silniejszy bodziec polityczny (m.in. poprzez udział w grupie sterującej OP Edukacja i pośredniczenie w przekazywaniu informacji potencjalnym beneficjentom w Polsce).

Uczestnicy wyrazili zainteresowanie udziałem w kolejnych spotkaniach o tej tematyce.

X posiedzenie Zespołu odbyło się **16.12.2014** r. Jego celem było zapoznanie uczestników z propozycjami KE dot. zmian w Planie Działania SUERMB, wypracowanie polskiego stanowiska względem tych propozycji, omówienie odniesień do SUERMB w krajowych i regionalnych programach operacyjnych (2014-2020) i powiązań SUERMB z nowym Programem Interreg Region Morza Bałtyckiego, a także

podniesienie poziomu zaangażowania polskich Focal Points w Obszary Priorytetowe SUERMB. Omówiono propozycje zmian w Planie Działania, przedstawione przez Komisję Europejską w *Discussion Paper* z 17.11.2014 r., zakładające podział Obszarów Priorytetowych i Działań Horyzontalnych na główne i wspierające (core i enabling). Jednym z założeń było ograniczenie wsparcia KE i pomocy technicznej dla obszarów oznaczonych jako *enabling*.

Zaprezentowano kwestię powiązania SUERMB z programami operacyjnymi. Odniesiono się do analizy przeprowadzanej przez Interact Point Turku, której efektem ma być zbadanie sposobu ujęcia SUERMB w programach na lata 2014-2020. Do badania wybrano 18 programów z państw makroregionu (z Polski: POLiŚ, POWER, Polska Cyfrowa, Rybactwo i Morze, RPO dla Woj. Pomorskiego). Wyniki mają zostać przedstawione w 2015 r.

Wskazano na powiązania SUERMB z Programem Operacyjnym Wiedza, Edukacja, Rozwój. Zakres tematyczny pięciu osi priorytetowych pokrywa się z kilkoma z obszarów priorytetowych SUERMB. Ponadto odrębna oś priorytetowa poświęcona została innowacjom społecznym i współpracy ponadnarodowej. W ramach tej osi, w obrębie wybranych priorytetów inwestycyjnych, w tym tych zgodnych z niektórymi obszarami priorytetowymi SUERMB, wdrażane będą projekty współpracy ponadnarodowej.

W odniesieniu do Programu Interreg Region Morza Bałtyckiego 2014-2020 (IBSR), dostępne środki wyniosą 264 mln EUR z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR), dodatkowo 5,5 mln EUR ze środków norweskich i 8,8 mln EUR z Europejskiego Instrumentu Sąsiedztwa. W przypadku Polski dofinansowanie (na zasadzie refundacji) wyniesie 85%. Program ten ma duże znaczenie dla SUERMB, w poprzedniej jego edycji na 90 dofinansowanych projektów, 46 przyczyniało się do realizacji celów SUERMB, natomiast 26 było projektami flagowymi. Nowością w tej perspektywie będzie specjalne dedykowanie priorytetu IV zdolnościom instytucjonalnym w zakresie współpracy makroregionalnej (13,2 mln EUR z EFRR na Seed Money, wsparcie dla Koordynatorów Obszarów Priorytetowych oraz na organizację Dorocznego Forum SUERMB). Środki w ramach Seed Money będą rozliczane ryczałtowo, co pozwoli wyeliminować nierówne stawki w ramach poszczególnych państw.

Podkreślono korzyści z udziału polskich przedstawicieli w pracach komitetów sterujących przy poszczególnych Obszarach Priorytetowych. Udział w nich daje możliwość orientacji w pracach

obszaru oraz lepszego wpływania na pozycję (potencjalnych) polskich projektów.

Kontakty Narodowego Punktu Kontaktowego (NPK) z członkami Zespołu odbywały się także regularnie między posiedzeniami Zespołu. Wielokrotnie drogą elektroniczną, szczególnie podczas opracowywania instrukcji na posiedzenia NPK i KE oraz podczas prac nad Stanowiskiem Rządu RP dot. Sprawozdania KE w sprawie zarządzania strategiami makroregionalnymi z 20.05.2014 r.

Rok 2014 był trzecim pełnym rokiem funkcjonowania *Zespołu roboczego ds. koordynacji wdrażania SUERMB w Polsce*. Posiedzenia Zespołu oraz kontakty robocze z jego członkami drogą mailową okazały się dość skuteczne przy bieżącym zarządzaniu SUERMB, czy przy wypracowywaniu stanowiska Polski w odniesieniu do rozwoju SUERMB. Były jednak niewystarczające w kontekście szeroko pojmowanego wykorzystywania SUERMB jako narzędzia do promowania Polski i naszych podmiotów nad Bałtykiem. Choć wyraźnie rosnące, zaangażowanie polskich podmiotów w SUERMB nie ma jeszcze charakteru systemowego, wspartego odniesieniami do SUERMB w dokumentach strategicznych kluczowych dla SUERMB resortów.

Jednocześnie należy odnotować wzrost zaangażowania władz samorządowych zarówno w działania *Zespołu roboczego ds. koordynacji wdrażania SUERMB w Polsce* jak i programowanie swoich lokalnych działań w coraz większej synergii z SUERMB, co optymistycznie prognozuje na przyszłość.

Konieczne jest jednak większe zaangażowanie tzw. *Focal Points* (reprezentanci kraju w grupach sterujących Obszarów Priorytetowych i Działań Horyzontalnych) w prace Zespołu. Tylko *Focal Points*, jako eksperci w danej dziedzinie, są w stanie w sposób pełny przekazywać wiedzę o działaniach w ramach poszczególnych Obszarów Priorytetowych i Działań Horyzontalnych SUERMB.

3. Wydarzenia z udziałem Narodowego Punktu Kontaktowego ds. SUE RMB (NPK)

Poza koordynacją wdrażania Strategii UE dla RMB poprzez działalność Zespołu roboczego, NPK był inicjatorem i uczestnikiem szeregu wydarzeń poświęconych SUERMB. Ich celem było przekazywanie informacji na temat możliwości współpracy w regionie Morza Bałtyckiego, jakie stwarza SUERMB, mobilizowanie resortów do wydelegowania ekspertów uczestniczących w grupach sterujących Obszarów Priorytetowych SUERMB, czy udział w dyskusjach makroregionalnych na poziomie europejskim.

Spotkania z udziałem polskich podmiotów spoza Zespołu ds. SUE RMB

NPK organizował i uczestniczył w spotkaniach, angażujących polskie podmioty spoza Zespołu roboczego, w czasie których omawiane były możliwości, jakie stwarza przynależność do SUERMB.

30.01 NPK zorganizował w Warszawie spotkanie przedstawicieli MEN, MNiSW i MPiPS z **Koordynatorem Obszaru Priorytetowego Edukacja SUERMB** Panem Andersem Bergströmem z Norden Association. Podczas spotkania omówiono założenia związane z funkcjonowaniem Obszaru Priorytetowego Edukacja oraz korzyści jakie niesie współpraca w ramach tego formatu. Polskie resorty przedstawiły swoje priorytety w tym zakresie.

18.03 w Ministerstwie Infrastruktury i Rozwoju odbyło się **spotkanie z udziałem NPK nt. Programu Transnarodowego Region Morza Bałtyckiego, poświęcone powiązaniom ze Strategią UE dla regionu Morza Bałtyckiego**, podczas którego kilkudziesięciu potencjalnych beneficjentów z całej Polski zapoznało się ze specyfiką współpracy w SUERMB.

27.03 NPK był reprezentowany w Szczecinie na **Dniu Informacyjnym poświęconym SUERMB**. W czasie seminarium zorganizowanego przez KE, Woj. Zachodniopomorskie i INTERACT Point Turku, NPK przedstawił zalety współpracy w ramach SUERMB. W spotkaniu wziął udział wicemarszałek Woj. Zachodniopomorskiego W. Drożdż.

Przedstawiciele DPE dwukrotnie (13.05 i 18.11) mieli możliwość udziału w spotkaniach **Bałtyckiego Okrągłego Stołu**, organizowanego przez Ministerstwo Środowiska, GIOŚ i Fundację WWF Polska, podczas których była okazja do zwrócenia uwagi na korzyści płynące z międzynarodowej współpracy nad Bałtykiem, w tym w ramach SUERMB.

27.08 NPK wziął udział w **posiedzeniu sejmowej Komisji ds. UE**, podczas której omówiono kwestię zarządzania strategiami makroregionalnymi w UE.

28.10 w Gdańsku podczas **V Forum Interesariuszy Euroregionu Bałtyk** NPK omówił zaangażowanie Polski we wdrażanie SUERMB oraz przygotowania do polskiej prezydencji w Radzie Państw Morza Bałtyckiego 2015/2016. Współorganizatorami wydarzenia był Urząd Marszałkowski Województwa Pomorskiego oraz beneficjenci projektu South Baltic Professionals.

Spotkania w gronie NPK

Ważną częścią działalności NPK był udział w bieżących dyskusjach nt. SUERMB w gronie wszystkich NPK makroregionu – formacie zapoczątkowanym w grudniu 2011 r. przez polską prezydencję w RUE. W 2014 r. odbyło się kilka takich spotkań z udziałem Komisji Europejskiej, poświęconych bieżącym kwestiom związanym z dyskusjami nt. poprawy zarządzania strategii makroregionalnych, przyszłego finansowania SUERMB, powiązań SUERMB z Programem Interreg Region Morza Bałtyckiego, uwzględnienia przez poszczególne p. cz. strategii makroregionalnych w Umowie Partnerstwa i programach operacyjnych nowej perspektywy czy widoczności Strategii (23.01 Helsinki, 12.02 Bruksela, 8-10.04 Tallinn, 8.12 Tallinn). Po raz pierwszy w historii

SUERMB, zgodnie z ustaleniami NPK z KE, spotkaniom przewodniczył przedstawiciel Finlandii (I poł. 2014 r.) oraz Estonii (II poł. 2014 r.)¹¹.

W spotkaniu NPK i KE **23.01 w Helsinkach** uczestniczyli także przedstawiciele resortów odpowiedzialnych za fundusze strukturalne i inwestycyjne (od nas MIR). Kontynuowano dyskusję ws. poprawy zarządzania SUERMB – przyjęto non-paper w tej sprawie (którego inicjatorami były Polska i Szwecja). Na bazie tej inspiracji, choć idąc znacznie dalej, KE opracowała własny dokument dot. zarządzania SUERMB, który w formie komunikatu został upubliczniony w maju 2014 r.

Spotkanie **12.02 w Brukseli** poświęcone było dalszym dyskusjom nt. poprawy zarządzania SUERMB, powiązań SUERMB z Programem Transnarodowym Region Morza Bałtyckiego, współpracy UE-Rosja w regionie. **13.02** odbyło się posiedzenie **Grupy Wysokiego Szczebla ds. strategii makroregionalnych** z udziałem Podsekretarza Stanu w MSZ RP Henryki Mościckiej-Dendys.

8-10.04 w **Tallinnie** odbyło się **5-te Spotkanie Robocze ws. Strategii UE dla regionu Morza Bałtyckiego** poprzedzone spotkaniem Narodowych Punktów Kontaktowych ds. SUERMB. Dyskusje dotyczyły m.in. zasadności utrzymania niektórych Obszarów Priorytetowych w SUERMB, a także możliwości finansowania projektów SUERMB w nowej perspektywie finansowej.

Ostatnie w 2014 r. spotkanie NPK pod skrzydłami przewodniczącej Estonii odbyło się **8.12.2014 w Tallinnie**. Tematem spotkania była m.in. kwestia rewizji Planu Działania oraz wsparcie ze strony Programu Region Morza Bałtyckiego dla SUERMB. Fińska i estońska rotacyjna prezydencja Narodowych Punktów Kontaktowych podsumowały swoje działania w 2014 r. Jednym z tematów rozmów były także przygotowania do organizacji VI Dorocznego Forum SUERMB (czerwiec 2015 r., Jūrmala na Łotwie).

Za bardzo pozytywne zjawisko, wzbogacające dyskusje NPK o wiedzę obejmującą europejskie fundusze strukturalne i inwestycyjne, należy uznać udział w części ww. spotkań resortów odpowiedzialnych za Umowę Partnerstwa (na wysoką ocenę zasługuje zaangażowanie przedstawicieli polskiego MliR ale również przedstawicieli resortów właściwych dla poszczególnych obszarów).

V Doroczne Forum SUERMB - Turku

3-4 czerwca 2014 r. w Turku odbyła się piąta edycja Dorocznego Forum SUERMB. Wydarzenie zorganizowane przez Komisję Europejską, Bałtyckie Forum Rozwoju, fińską prezydencję w Radzie Państw Morza Bałtyckiego oraz władze miasta Turku było filarem Dni Bałtyckich w Turku (2-5.06.2014 r.), obejmujących – poza Forum SUERMB – XVI Szczyt Bałtyckiego Forum Rozwoju, XII Forum Organizacji Pozarządowych i szereg innych wydarzeń towarzyszących. W Forum SUERMB

¹¹ Od początku 2014 r. p.cz. zgodziły się rotacyjnie sprawować rolę przewodniczącego w gronie NPK. Polska będzie przewodziła pracom NPK w okresie od lipca 2015 r. do czerwca 2016 r.

tradycyjnie uczestniczyli reprezentanci rządów, biznesu, struktur regionalnych, świata nauki oraz licznych instytucji wdrażających SUERMB.

V Doroczne Forum pod hasłem „*Growing Together – for a Prosperous, Inclusive and Connected Baltic Region*” podczas 6 sesji plenarnych oraz 17 warsztatów skupiło się na dyskusjach wokół sposobów wzmacniania konkurencyjności, wzrostu gospodarczego i połączeń w regionie Morza Bałtyckiego, w tym infrastrukturalnych. Zwyczajowo szerszym kontekstem dla dyskusji było stosowanie zasad zrównoważonego rozwoju, w tym szczególnie troska o poprawę stanu środowiska naturalnego Bałtyku.

Polskie instytucje i projekty wystąpiły pod wspólnym szyldem w ramach Networking Village.

Dodatkowo Obszar Priorytetowy Kultura, współkoordynowany z ramienia Polski przez MKiDN, zorganizował jeden z paneli pn.: „Cultural Dialogue”, poświęcony zarządzaniu wielopoziomowemu w strategii, czyli współpracy regionalnych instytucji kultury różnego szczebla od lokalnego, poprzez regionalny, narodowy po makroregionalny. Wprowadzenie do panelu kulturalnego zostało dokonane podczas sesji plenarnej Forum pn.: „The soft power of the Baltic Sea Region” z udziałem Pani Moniki Smoleń, Podsekretarz Stanu w MKiDN.

Stanowisko Rządu RP do Sprawozdania KE

Konkluzje Rady do Spraw Ogólnych ws. wartości dodanej strategii makroregionalnych z 22 października 2013 r. doprecyzowują pojęcie strategii makroregionalnych. Konkluzje (par. 22)¹² zawierają także zapis dot. konieczności przeprowadzenia dalszych dyskusji, których celem będzie poprawa systemu zarządzania strategiami makroregionalnymi w UE¹³. Odpowiedzią na powyższe zapisy było *Sprawozdanie KE w sprawie zarządzania strategiami makroregionalnymi z 20 maja 2014 r.*

17 lipca 2014 r. w procedurze KSE przyjęte zostało **Stanowisko Rządu RP w związku ze Sprawozdaniem KE** (COM(2014) 284). W Stanowisku Rząd RP podkreśla wartość strategii makroregionalnych, jednocześnie wskazując na potrzebę wykorzystywania już istniejących struktur i instrumentów, i wyrażając sprzeciw wobec idei kreowania nowych instytucji. Rząd RP popiera konieczność większego zaangażowania p.cz. jednak przy jednoczesnym utrzymaniu dotychczasowej roli KE. Polska zaproponowała, że będzie przewodniczyć pracom Narodowych Punktów Kontaktowych Strategii UE dla regionu Morza Bałtyckiego w II połowie 2015 r.¹⁴

¹² „22. ZWRACA SIĘ do Komisji, aby pośredniczyła w rozmowach na temat poprawy zarządzania strategiami makroregionalnymi i aby zdała z tego relację Radzie do końca 2014 r., co obejmować będzie optymalizację sprawozdawczości, przegląd i działania następcze.”

¹³ Pierwsze rekomendacje dot. poprawy zarządzania Strategią UE dla regionu Morza Bałtyckiego zostały zawarte w Konkluzjach Rady ds. Ogólnych z 15.11.2011 r.

¹⁴ Okres przewodnictwa PL w SUERMB został rozszerzony na cały rok (od 1 lipca 2015 r. do 30 czerwca 2016 r.).

4. Aktywność polskich podmiotów w SUERMB

4.1. Polska pełni rolę koordynatora trzech Obszarów Priorytetowych SUE RMB (Biogeny, Innowacje, Kultura)

4.1.1. OP Biogeny „Redukcja zrzutów substancji biogenych do morza do akceptowalnego poziomu” – Główny Inspektor Ochrony Środowiska¹⁵ wspólnie z Finlandią;

W ramach tego obszaru priorytetowego opracowano kilka międzynarodowych projektów, których tematyka obejmuje problem eutrofizacji i ograniczenie zrzutów substancji biogenych do Morza Bałtyckiego. Należy odnotować, że w 2014 r. aż 6 projektów uzyskało status potencjalnych projektów flagowych OP Biogeny (tj.: BEST, BBG, SUWMAB, BaRuWa, Nutri Trade, SmallWWTPs), a 4 z nich (BEST, BBG, SUWMAB, BaRuWa) otrzymały w 2014 roku dofinansowania z mechanizmu Seed Money Facility (w tym 2 projekty, których liderami są przedstawiciele polskich instytucji).

Prowadzono także intensywne działania o charakterze informacyjnym, tj. zarządzanie i aktualizowanie strony internetowej poświęconej OP Biogeny (<http://groupspaces.com/eusbsr-nutrient-inputs/>) czy organizacja sesji pn. *“Involving new partners to Save the Sea – cooperation with Belarus in waste water treatment sector”* podczas V Dorocznego Forum SUERMB prezentującą działania realizowane w ramach OP koncentrujące się na spływach biogenów pochodzących z obszaru Białorusi; jak również współorganizacja konferencji *Greener Agriculture for a Blue Baltic Sea*.

W 2014 roku zostały rozliczone wydatki poniesione w ramach realizacji zadań Koordynatorów OP Biogeny, finansowane ze środków Pomocy Technicznej Komisji Europejskiej.

4.1.2. OP Innowacje „Pełne wykorzystanie potencjału regionu w zakresie badań oraz innowacyjności” – Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego wspólnie ze Szwecją;

Celem działań podejmowanych w ramach OP Innowacje jest zwiększanie globalnej konkurencyjności Regionu Morza Bałtyckiego poprzez wspieranie innowacyjności; wzmacnianie globalnej pozycji konkurencyjnej w zakresie badań i innowacji oraz rozwijanie współpracy aktorów z RMB z uwzględnieniem lokalnych i globalnych wyzwań społecznych i gospodarczych.

Do zadań koordynatorów OP należą:

- wspieranie rozwoju innowacyjnego ekosystemu w RMB; wspieranie tworzenia się nowych sieci oraz platform współpracy pomiędzy wiodącymi aktorami i regionami w państwie RMB;

¹⁵ W 2015 r. funkcję koordynatora OP Biogeny po stronie polskiej przejął Krajowy Zarząd Gospodarki Wodnej.

- współpraca z DG REGIO nad wykorzystaniem potencjału RIS-3 (*smart specialization strategies*) oraz identyfikacji potencjalnych liderów w poszczególnych sektorach;
- koordynacja i dialog z instytucjami zarządzającymi programami operacyjnymi (ESIF) oraz w ramach współpracy terytorialnej (ERDF);
- włączanie się w dialogu pomiędzy poziomem politycznym a operacyjnym, dotyczący transferu rekomendacji i rezultatów realizowanych działań i projektów flagowych.

4.1.3. OP Kultura – Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego (wspólnie z Niemcami).

Obszar Priorytetowy (OP) Kultura, czyli Priority Area (PA) Culture, w 2014 był jednym z 13 Obszarów Tematycznych Strategii Unii Europejskiej dla Regionu Morza Bałtyckiego.

Kultura dołączyła do strategii jako osobny Obszar Priorytetowy w 2013 r., w wyniku starań Polski (MKiDN we współpracy z MSZ) oraz Niemiec (Kraj Związkowy Szlezwik-Holsztyn). Starania te spotkały się z poparciem krajów członkowskich, będących Stroną strategii oraz kluczowych organizacji kulturalnych w regionie m.in. Nordyckiej Rady Ministrów oraz sieci ARS BALTICA. W wyniku działań oraz bezpośredniej współpracy MKiDN i MSZ z Komisją Europejską oraz ze stroną niemiecką, do projektu Planu Działania Strategii włączono Obszar Priorytetowy Kultura.

Celem Obszaru Priorytetowego Kultura jest wzmacnianie współpracy kulturalnej w regionie Morza Bałtyckiego, chcąc zarazem przyczynić się do wzrostu gospodarczego w regionie.

OP Kultura odpowiada za implementację następujących celów strategii:

- Łączenie regionu – poprzez cel szczegółowy „Łączenie ludzi w regionie”;
- Wzmacnianie dobrobytu – poprzez cel szczegółowy
 - Wzmacnianie konkurencyjności;
 - Realizacja założeń strategii Europa 2020;

Obszar Priorytetowy Kultura dąży do realizacji powyższych celów poprzez projekty flagowe i zadania wpisujące się w następujące działania i projekty flagowe:

- **Promocja i prezentacja kultury i dziedzictwa kulturowego regionu Morza Bałtyckiego;**
 - **Art Line.** Lider: Blekinge Museum w Karlskrona/Szwecja.
 - **Co2olBricks.** Lider: Free and Hanseatic City of Hamburg..
 - **Baltic House.** Lider: Nadbałtyckie Centrum Kultury w Gdańsku.
 - **Cultural Hansa.** Lider: ARS BALTICA/Sønderborg Municipality, Denmark.
- **Współpraca w dziedzinie dziedzictwa kulturowego;**
 - **Baltic Heritage Atlas.** Lider: Narodowe Muzeum Morskie w Gdańsku.
 - **The Virtual Academy of Baltic Cultural Heritage Management (AcaBa).** Lider: Stiftung Schleswig-Holsteinische Landesmuseen/CBSS Monitoring Group on Cultural Heritage in the Baltic Sea States.
- **Baltic Sea Maritime Museums' Network.** Lider: Narodowe Muzeum Morskie w Gdańsku
- **Promocja przemysłów kreatywnych regionu Morza Bałtyckiego;**

- **Facilitate cooperation of educational institutions and enterprises in the Baltic Sea Region through the Next-level creative hub.** Lider: Latvia, Ministry of Culture.
- **Building up a network of creative industries in the BSR.** Lider: NDPC (tbc).
- **Rozwój tożsamości kulturowej regionu Morza Bałtyckiego;**
 - **The Baltic Sea History Project.** Lider: Academia Baltica.
- **Stworzenie efektywnych ram współpracy kulturalnej w regionie Morza Bałtyckiego;**
 - **Cultural share point.** Lider: Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego/ARS BALTICA.
 - **Baltic Sea Region cooperation with a focus on culture as a part of sustainable development.** Lider: Nordycka Rada Ministrów

Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego, jako współkoordynator Obszaru Priorytetowego Kultura zorganizowało w 2014 r. następujące wydarzenia za granicą:

- **Panel dyskusyjny na temat zarządzania wielopoziomowego w kulturze** oraz jej roli we współpracy regionalnej podczas dorocznego **Forum Strategii UE dla Regionu Morza Bałtyckiego** w czerwcu 2014 r. w Turku. W panelu wzięła udział p. Monika Smoleń, Podsekretarz Stanu w MKiDN oraz Minister Kultury Landu Szlezwik-Holsztyn. Sesja plenarna z udziałem pań Minister była jednocześnie wprowadzeniem do panelu dyskusyjnego w formie „Cultural Dialogue”.
- **Warsztaty nt. ułatwienia przedsiębiorcom z wybranych sektorów kultury i kreatywnych (tj. muzyki i mody) wejścia na rynki zewnętrzne – wsparcie eksportu.** W warsztatach wzięło udział ponad 45 ekspertów i profesjonalistów z branży muzycznej i modowej z 10 państw regionu, w tym 5 ekspertów z Polski. Efektem warsztatów jest raport w postaci przewodnika dla firm z sektorów kreatywnych „How to enter external markets”, który będzie dostępny na stronie PA Culture (www.eusbsrculture.eu). Znajdują się w nim wskazówki i porady dla firm przemysłów kreatywnych z naciskiem na sektor muzyki i mody. Warsztaty cieszyły się bardzo dużym zainteresowaniem i pokazały, że ta forma wsparcia sektorów kreatywnych jest szczególnie potrzebna. Warsztaty zorganizowano w październiku 2014 r. w Sztokholmie w siedzibie Sekretariatu CBSS (Rady Państw Morza Bałtyckiego). W organizację warsztatów zaangażowały się także Instytut Polski ze Sztokholmu oraz Ministerstwo Kultury Szwecji, które były pomocne w dotarciu do lokalnych ekspertów.
- **Konferencja podsumowująca dotychczasową działalność Obszaru Priorytetowego Kultura pn.: „Learning from the past. Looking into the future”,** która odbyła się w listopadzie 2014 r. w Tallinnie – podczas konferencji podsumowano dotychczasowe działania koordynatorów OP Kultura i projektów flagowych oraz przedstawiono plany na przyszłość; podsumowano także wdrażanie projektów flagowych oraz zaprezentowano istniejące w regionie fundusze i programy umożliwiające wsparcie projektów kulturalnych. Powodem dla którego konferencja odbyła się w Estonii była estońska prezydencja w Radzie Państw Morza Bałtyckiego, a także pozycja Estonii jako lidera promującego przemysły kultury i kreatywne. Konferencja zgromadziła blisko 100 praktyków sektora kultury z całego regionu. Kulturalnym zamknięciem konferencji była inauguracja tallińskiego festiwalu filmowego „Black Nights Film Festival”, poświęconego polskiej kinematografii. Festiwal z udziałem Prezydenta Estonii oraz Pani Minister Małgorzaty Omilanowskiej i ówczesnej Minister Kultury Estonii otworzył obraz „Miasto 44”. W ramach konferencji, uczestnicy mogli wziąć udział w otwarciu festiwalu oraz premierowej recepcji, zorganizowanej przez Ambasadę RP w Tallinnie.

Podczas konferencji w Tallinnie miało miejsce drugie w 2014 r. spotkanie Grupy Sterującej Obszaru Priorytetowego Kultura, w skład której wchodzi przedstawiciele resortów kultury krajów UE regionu, a także przedstawiciele kluczowych organizacji kulturalnych z basenu Morza Bałtyckiego.

Pierwsze w 2014 r. spotkanie Grupy Sterującej PA Culture miało miejsce w kwietniu 2014 r. podczas II Viking Routes Forum, zorganizowanego przez Prezydencję Finlandii w Radzie Państw Morza Bałtyckiego.

Poza organizacją własnych wydarzeń, MKiDN brało aktywny udział w szeregu międzynarodowych przedsięwzięć, promując polską kulturę:

- Warsztaty projektu „Culturability” w Rendsburgu (styczeń), Gdańsku (marzec), Kopenhadze (grudzień);
- Konferencja „Get Creative, Go Baltic” w Brukseli w kwietniu;
- Konferencja Rady Subregionów Morza Bałtyckiego w Jurmali we wrześniu
- Panel dotyczący roli kultury w budowaniu wspólnej tożsamości regionalnej podczas spotkania Komitetu Wyższych Urzędników Rady Państw Morza Bałtyckiego w Sztokholmie, w grudniu.

Na realizację zadań związanych z koordynacją Obszaru Priorytetowego Kultura, Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego wraz z partnerami z Kraju Związkowego Szlezwik-Holsztyn, otrzymało środki w wysokości 120.000 euro w ramach tzw. Pomocy Technicznej. Środki te były w dyspozycji Instytutu Adama Mickiewicza, realizującego zadania związane z koordynacją Obszaru Priorytetowego Kultura z ramienia MKiDN oraz niemieckiego Nordkolleg, prowadzącego działania koordynacyjne na zlecenie MSKiSE Landu Szlezwik-Holsztyn.

4.2. Polska jest także liderem w kilku Projektach Flagowych, m.in.:

- 4.2.1 projekt klastrowy UMBRELLA (*Underwater Munitions Baltic REmediation cluster LeAgue*) - „Liga na rzecz rekultywacji Morza Bałtyckiego w odniesieniu do zatopionej broni” - GIOŚ i Instytut Oceanologii PAN, Sopot

Opracowano stronę internetową (<http://groupspaces.com/UMBRELLA-clusterproject/>) gromadzącą informacje nt. broni chemicznej zatopionej w Morzu Bałtyckim. Na stronie opracowanej na zlecenie i we współpracy z GIOŚ zgromadzone zostały ogólne informacje o zagadnieniu, oraz informacje na temat projektów, inicjatyw i organizacji dotyczących broni chemicznej zatopionej w Bałtyku, dokumenty krajowe i międzynarodowe w tym zakresie, artykuły i publikacje oraz informacje o wydarzeniach związanych z tematem – notatki nt. minionych jak i nadchodzących spotkań. Strona prowadzona jest w języku angielskim.

W 2014 r. zorganizowano spotkania tj.: V Międzynarodowy Dialog w sprawie Zatopionej Broni (IDUM), Side Event on Dumped Chemical Weapons - Inauguration of IDUM's office in The Hague. Projekt UMBRELLA, wspólnie z projektami i inicjatywami zebranymi w ramach klastru (CHEMSEA, MODUM, IDUM) był promowany podczas V Dorocznego Forum SUERMB w Turku.

4.2.2. Usuwanie nieuzasadnionych barier na jednolitym rynku – Ministerstwo Gospodarki (wspólnie ze Szwecją)

Ministerstwo Gospodarki (Departament Spraw Europejskich) wraz z partnerem ze szwedzkiego *Kommerskolegium* (Krajowa Izba Handlu) uczestniczyło w Projekcie Flagowym 6.1 – „*Usuwanie nieuzasadnionych barier na jednolitym rynku*”. **W ramach projektu Departament Spraw Europejskich opracował w sierpniu 2013 r. raport, który miał na celu identyfikację barier utrzymujących się na jednolitym rynku**, w szczególności w odniesieniu do regionu Morza Bałtyckiego. Raport został zaprezentowany Państwom Członkowskim biorącym udział w projekcie. Został on również przekazany Komisji Europejskiej we wrześniu 2013 r.

Raport został opracowany na podstawie wyników ankiety rozesłanej poprzez Punkt Kontaktowy ds. Produktów, wśród administracji państw członkowskich biorących udział w projekcie. Ponadto o jej wypełnienie zostały poproszone:

- Inne resorty i instytucje zajmujące się problematyką współpracy transgranicznej w regionie Morza Bałtyckiego oraz jednolitego rynku;
- Partnerzy społeczni (izby handlowe i gospodarcze);
- Wydziały Ekonomiczno-Handlowe lub Wydziały promocji, handlu i inwestycji przy placówkach dyplomatycznych RP;
- Inne sieci (ECK, EEN, Solvit, EURES, Your Europe Advice) działające na rynku wewnętrznym.

Najważniejsze wnioski z raportu pokazują, że region Morza Bałtyckiego, stanowiący wycinek całego jednolitego rynku UE, mimo bliskości geograficznej i wynikającej z tego naturalnej tradycji bezpośredniej, ściślejszej współpracy między sąsiadującymi krajami, nie jest wolny od barier. Nadal istnieje wiele obciążeń o różnym stopniu uciążliwości dla przedsiębiorców i konsumentów. **Część z utrudnień wynika z błędnej interpretacji lub niewłaściwego wdrożenia i stosowania prawodawstwa UE. Inne bariery są pochodną protekcjonistycznej polityki niektórych państw członkowskich. Zdarzają się również takie, które są wynikiem utrwalonych negatywnych stereotypów bądź braku dostatecznej wiedzy. Istnieją też bariery naturalne, których nie sposób wyeliminować (np. ryzyko kursowe, różnice w cenach) lub, które są efektem ubocznym zapóźnienia technologicznego niektórych krajów i istniejących różnych norm technicznych** (np. bariery infrastrukturalne). Ostatnią kategorią, która jest relatywnie nowa, są bariery związane z rynkiem cyfrowym i nowoczesnymi technologiami.

W ramach projektu 6.1 odbywały się także coroczne posiedzenia Zespołu roboczego ds. projektu flagowego, który stanowił platformę wymiany doświadczeń i dobrych praktyk urzędników związanych z różnymi aspektami jednolitego rynku z poszczególnych państwami członkowskimi. Ostatnie posiedzenie odbyło się 12 maja 2014 r. w Sztokholmie, po czym zdecydowano o zakończeniu projektu.

4.2.3. Rozwój pogłębionej współpracy w zakresie technologii środowiskowych dla tworzenia nowych rozwiązań biznesowych (*Develop deeper cooperation on environmental technology to create new business opportunities*) – Główny Instytut Górnictwa

Główny Instytut Górnictwa, w porozumieniu z Ministerstwem Środowiska i wspólnie z partnerami z Niemiec, Szwecji, Finlandii i Litwy zgłosił do pierwszego konkursu INTERREG Baltic Sea Region koncepcję projektu flagowego SUERMB pt.: *„Develop deeper cooperation on environmental technology to create new business opportunities”* (DeepEntech). Koncepcja projektu została uznana za potencjalny projekt flagowy SUE RMB (uzyskał Letter of commitment) przez koordynatora obszaru priorytetowego **PA-SMES** w ramach działania **Green Growth**.

DeepEntech byłby flagowym projektem dotyczącym wdrażania kluczowych innowacji nie-technologicznych: regionalnego systemu zarządzania środowiskowego (e-REMAS), zarządzania ryzykiem biznesowym, procedury rewitalizacji terenów, oceny efektywności technologii, dostępu MŚP do technologii i know-how w celu zwiększania potencjału innowacyjnego regionów, jednostek badawczych i MŚP. Projekt odzwierciedlałby ideę ekoregionu 2020+ dzięki zastosowaniu jednolitego modelu zarządzania i e-narzędzi do integracji różnych programów regionalnych. Bezsprzecznym jest, że zaangażowanie MŚP jako aktorów regionalnych wzmacnia firmy w sektorze technologii środowiskowych i tworzy nowe możliwości biznesowe. Pomaga również w zastosowaniu wyników krajowych inicjatyw dotyczących promocji eksportu.

DeepEntech pokazuje synergię między MŚP i jednostkami badawczymi oraz innymi podmiotami w celu rozwiązywania problemów krajów bałtyckich na przykładzie dotyczącym efektywności energetycznej i zasobów oraz redukcji emisji CO₂ z budynków, jak również efektywności wykorzystania wody i oczyszczania ścieków w systemach zdecentralizowanych, związanych z budynkami.

4.2.4. Zrównoważony rozwój obszarów wiejskich – Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi (wspólnie ze Szwecją)

W ramach tego projektu flagowego (<http://ruralflagship.eu/>) w 2014 r. zorganizowano kilka konferencji i seminariów, kierowanych do młodych ludzi m.in.: *„Przedsiębiorczość i marketing”* (7-8 października 2014r. w Jurmali na Łotwie), ale też w dniach 24-26.11.2014 r. w Högsby w Szwecji konferencja dla przedstawicieli organizacji młodzieżowych działających na obszarach wiejskich i młodych przedsiębiorców z krajów nadbałtyckich, czy w dniach 7-8.04.2014 r. w Petersburgu dla przedstawicieli organizacji rolniczych i młodzieżowych partnerów ze Szwecji, Łotwy, Finlandii, Estonii, Litwy i Polski. Młodzi przedstawiciele projektu flagowego uczestniczyli także w Targach Lokalnych Grup Działania na Litwie.

W 2014 r. rozpoczęto prace nad przygotowaniem raportu końcowego z projektu (będzie on obejmował informacje nt. systemu wsparcia młodych na obszarach wiejskich w poszczególnych krajach uczestniczących w projekcie oraz przykłady dobrych praktyk).

W ramach działań strony polskiej w ramach projektu zaplanowano i rozpoczęto realizację badania „*Uwarunkowania i mechanizmy zrównoważonego rozwoju na obszarach wiejskich – ocena postaw młodzieży wiejskiej w zakresie przedsiębiorczości i innowacyjności oraz możliwości ich wykorzystania dla rozwoju lokalnego*” przez partnera projektu, Katedrę Socjologii Wsi i Miasta Uniwersytetu w Łodzi (zakończenie badania, przekazanie raportu i konferencję prezentującą wyniki zaplanowano na 2015 r.)

4.2.5. Promowanie dziedzictwa kulturowego i naturalnego – UM Woj. Pomorskiego

4.2.6. PartiSEApate – zarządzanie na różnych poziomach w planowaniu przestrzennym obszarów morskich regionu Morza Bałtyckiego – Instytut Morski w Gdańsku

Projekt zakończył się we wrześniu 2014 r. Osiągnięcia projektu oficjalnie zaprezentowano na konferencji wieńczącej 2,5 roku owocnej współpracy na Forum Planowania Przestrzennego Obszarów Morskich zorganizowanym wraz ICES, Szwedzką Agencją Zarządzania Wodami Śródlądowymi i Morskimi oraz Łotewskim Ministerstwem Ochrony Środowiska i Rozwoju Regionalnego w Rydze w dniach 17-18 czerwca 2014r.

Główne wyniki projektu:

- zainicjowanie wymiany informacji pomiędzy praktykami planowania przestrzennego obszarów morskich (PPOM) oraz na poziomie agencji krajowych i regionalnych,
- pierwsza pan-bałtycka propozycja modelu zarządzania,
- podręcznik przygotowywania i przeprowadzania wielopoziomowych konsultacji w procesie planowania dla praktyków PPOM,
- rekomendacje dot. minimalnych wymagań w transnarodowym procesie PPOM.

Więcej informacji oraz publikacje znajdują się na stronie projektu <http://www.partiseapate.eu/baltic-msp-forum/>

4.2.7. Sieć współpracy na rzecz innowacyjnego i zrównoważonego wykorzystywania zasobów morskich Bałtyku, w tym niebieskiego/zielonego wzrostu i biogospodarki SUBMARINER – współlider Instytut Morski w Gdańsku

Celem Sieci są wspólne działania na rzecz poprawy bałtyckiego środowiska i gospodarki morskiej poprzez innowacyjne podejście do zrównoważonego wykorzystania zasobów morskich i środowiskowych. Tematy badań i działań sieci związane są z działaniami

na rzecz niebieskiego/zielonego wzrostu (*blue/green growth*) oraz rozwoju biogospodarki.

Wśród obszarów zainteresowania Sieci znajdują się:

- tw. „niebieskie” inteligentne specjalizacje – identyfikacja i tworzenie *know-how* w zakresie realizacji niebieskich strategii B+R+I, w tym narzędzi z zakresu *policy-mix* oraz tworzenie transnarodowych synergii i wartości dodanej współpracy;
- niebieska biotechnologia (biogospodarka) – efektywne i skuteczne wykorzystywanie potencjału nauki w zakresie niebieskiej biotechnologii w RMB (wspieranie tworzenia krajowych strategii biogospodarki; tworzenie panbałtyckiej agendy badań nad biogospodarką oraz identyfikacja i testowanie bałtyckich mikroorganizmów, w tym poprzez utworzenie centrum badań RMB);
- wizerunek sektora – tworzenie pozytywnego wizerunku dla produktów i usług z wykorzystaniem zasobów morskich, poprzez realizację kampanii społecznych; badań marketingowych dot. potencjalnych produktów pochodzenia morskiego oraz kreowanie wspólnej bałtyckiej marki dla tego typu działań.

4.2.8. *Baltic House* – poprawa dostępności sztuki państw regionu M. Bałtyckiego dla szerszej publiczności – Nadbałtyckie Centrum Kultury z Gdańska

NCK, wraz z partnerami Fargfabriken ze Sztokholmu (Szwecja), oraz Rauma Art Museum w Finlandii, na podstawie decyzji Komisji ds. Kapitału Początkowego (Seed Money), podjętej dnia 22 stycznia 2014, uzyskał dofinansowanie na rozwój koncepcji projektu „*The Baltic House*”, wyasygnowane z funduszy UE w ramach programu EUSBSR Seed Money Facility (raport końcowy ma być złożony 22 kwietnia 2015 r.). Projekt ma być realizowany w latach 2016-2018.

„*Baltic House*” jest projektem o charakterze interdyscyplinarnym i partycypacyjnym mający na celu zaangażowanie środowisk artystycznych oraz naukowców, teoretyków, aktywistów, instytucji i organizacji, przedstawicieli świata biznesu do wspólnej debaty na temat obszarów, zjawisk „wrażliwych” w Regionie Morza Bałtyckiego, które wymagają szczególnej uwagi. Obszary te zostaną objęte badaniami, a następnie poddane różnym działaniom artystycznym w oparciu o współpracę międzysektorową oraz metody partycypacyjne. W ten sposób powstanie wiele wydarzeń np. warsztatów, koncertów, pokazów filmowych, instalacji w przestrzeni publicznej. Osią projektu będzie mobilna międzynarodowa wystawa, oparta na pracach artystów reprezentujących wszystkie kraje bałtyckie. NCK otrzymało dotację w wysokości 50.000 euro w ramach programu UE Seed Money Facility.

4.2.9. Bałtycki Atlas Dziedzictwa – Narodowe Muzeum Morskie w Gdańsku

To kontynuacja projektu zapoczątkowanego przez Narodowe Muzeum Morskie z Gdańska w ramach programu Południowy Bałtyk, mającego na celu zbudowanie wirtualnego atlasu ważnych miejsc dziedzictwa kulturowego w regionie. Projekt, obejmujący dotychczas 4 państwa, zostanie w ramach Strategii UE dla RMB rozszerzony o wszystkie kraje Morza Bałtyckiego. Dodatkowo w ramach projektu planowane są działania edukacyjne z zakresu ochrony dziedzictwa kulturowego oraz promujące turystykę kulturową w regionie. NMM uzyskało w 2014 r. grant z programu UE Seed Money Facility na przygotowanie projektu w wysokości 45,479.00 EUR euro.

4.2.10. Sieć Muzeów Morskich Morza Bałtyckiego – Narodowe Muzeum Morskie w Gdańsku

Projekt polega na zbudowaniu sieci współpracy Muzeów Morskich państw regionu Morza Bałtyckiego, której celem jest zainicjowanie stałej współpracy na rzecz rozwoju kompetencji, wymiany doświadczeń oraz realizacji wspólnych projektów kulturalnych pomiędzy muzeami morskimi. Powstanie sieci zainicjowało Narodowe Muzeum Morskie w Gdańsku.

4.2.11. *Cultural share point* – Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego/ Ars Baltica

Inicjatywa zakłada stworzenie platformy współpracy bezpośredniej pomiędzy organizacjami, twórcami oraz instytucjami kultury współpracującymi z partnerami z basenu Morza Bałtyckiego. W 2014 r. trwały prace koncepcyjne związane z projektem oraz dyskusje z partnerami z regionu nt. jego zastosowania.

4.3. Polscy eksperci biorą także udział w wielu innych inicjatywach podejmowanych w ramach SUERMB

4.3.1. Zaangażowanie ekspertów resortu środowiska:

Przedstawiciel Ministerstwa Środowiska jest członkiem Komitetu Sterującego dla Obszaru Horyzontalnego Zrównoważony Rozwój (HASD), z racji udziału w pracach Grupy ds. Zrównoważonego Rozwoju Rady Państw Morza Bałtyckiego. Sekretariat Grupy pełni rolę lidera dla HASD. W 2014 roku zakończone zostały projekty wpisane w Planie Działań dla HASD i trwały prace nad ustaleniem listy nowych projektów, których tematyka obejmuje m.in. efektywność energetyczną, gospodarkę niskoemisyjną, zarządzanie ryzykiem powodziowym w miastach, tworzenie lokalnych rynków żywności oraz efektywne wykorzystanie odpadów.

Ponadto, Ministerstwo Środowiska wdraża Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko (2014-2020), który przyczyni się do realizacji celów SUE RMB, w tym przede wszystkim do ochrony stanu środowiska morskiego (*Save the Sea*).

4.3.2. Zaangażowanie ekspertów resortu nauki i szkolnictwa wyższego:

W 2014 roku koordynatorzy realizowali inicjatywę *Connecting RIS-3 in the Baltic Sea Region* we współpracy z Platformą S-3. Ponadto we współpracy z BSR Stars ogłoszona została kolejna edycja konkursu *BSR Innovation Express* skierowana do innowacyjnych MŚP oraz zidentyfikowano kluczowe inteligentne specjalizacje dla RMB jako rezultat współpracy z Platformą S-3: *smart cities, e-health, blue growth*.

Określono priorytety dla działalności PACs tj.: powiązanie celów i działań komunikacyjnych w ramach OP Innowacje z programem Interreg Baltic Sea Region, tworzenie warunków do skuteczniejszego wykorzystania narzędzi Platformy S-3 i powiązania inteligentnych specjalizacji z B+R+I w RMB, praktyczne wykorzystywanie doświadczeń istniejących projektów flagowych w celu promocji nowych inicjatyw (np. BSR Stars 2.0), mobilizacja aktorów MŚP/klastrów oraz B+R+I do współpracy w ramach modelu *triple helix* (nauka/biznes/administracja), rozwijanie potencjału innowacyjności w RMB na podstawie studiów przypadków z lat 2007-13 (StarDust, projekty flagowe OP Innowacje) czy pilotaż i rozwój nowych narzędzi, dotyczących wzmacniania potencjału innowacyjności oraz mobilizowania aktorów z RMB.

Eksperti MNiSW brali udział w następujących projektach:

- **BSR Stars 2.0** (Vinnova, SE) – łączenie wiodących aktorów B+R+I (klastry, MŚP, instytucje badawcze) w celu zwiększania ich konkurencyjności oraz innowacyjności.
- **BSR Fund** (Region Skåne, SE) – tworzenie rozwiązań z zakresu innowacyjnej inżynierii finansowej zorientowanej na zarządzanie wielopoziomowe (*multi-level governance*). Obecnie kontynuowany jako BSR CityINNOFund, zorientowany również na tematykę *smart sustainable cities*. **HealthRegion** (ScanBalt, DK) – wiązanie regionalnych potencjałów w zakresie nauk o życiu i zdrowiu oraz biogospodarki.
- **ScienceLink** (DESY Hamburg, DE) – wspieranie projektów i współpracy w zakresie przemysłowych badań podstawowych dla MŚP oraz dużej infrastruktury badawczej.
- **Submariner** (Szczecin-Holstyn/Instytut Morski w Gdańsku, PL) - sieć współpracy na rzecz innowacyjnego i zrównoważonego wykorzystywania zasobów morskich Bałtyku, w tym niebieskiego/zielonego wzrostu i biogospodarki.
- **Baltic Ring** (Nordycka Rada Ministrów) – wdrażanie działań opartych o połączenia światłowodowe ośrodków badawczych w RMB. Decyzją Komitetu Sterującego projekt został zamknięty z końcem 2014.

Ponadto w ramach 1 edycji konkursu Interreg BSR podmioty tworzące projekty flagowe łącznie złożyły 12 aplikacji, tzw. *concept notes*. Wszystkie te propozycje otrzymały listy poparcia od koordynatorów.

4.3.3. Zaangażowanie ekspertów resortu spraw wewnętrznych:

- Polska Policja uczestniczy w pracach **Grupy Zadaniowej ds. Zwalczania Przestępczości Zorganizowanej w Regionie Morza Bałtyckiego (Baltic Sea Task Force BSTF)**, w ramach której przedstawiciele Centralnego Biura Śledczego Policji pełnią funkcje Koordynatora Komitetu Operacyjnego (*Operative Committee OPC*) oraz Zastępcy Koordynatora Komitetu Operacyjnego (*OPC*). Grupa BSTF aktualnie realizuje są dwa projekty: **BALANCE** oraz projekt **BSRCCA 2016-2018**.
- **Projekt "Działania zwalczające przestępczość w Regionie Morza Bałtyckiego na lata 2016 – 2018 (BSRCCA 2016-2018)"** – Celem działań i projektu byłoby podniesienie skuteczności i zdolności współdziałania przy wykorzystaniu istniejących instrumentów współpracy transgranicznej w naszym regionie. Realizacja projektu wpłynąć ma na zmniejszenie zagrożeń przestępczością zorganizowaną i poważną, pozwoli zabezpieczyć korzyści z działalności przestępczej, narkotyki i inne nielegalne przedmioty pochodzące z przestępstwa. Oczekuje się ograniczenia ilości zorganizowanych grup przestępczych oraz przeprowadzenia postępowań przygotowawczych, które doprowadzą do wysokich wyroków skazujących. Tym samym Region Morza Bałtyckiego, w wyniku działań projektowych, stanie się miejscem bezpieczniejszym i bardziej przyjaznym dla samych mieszkańców i osób przyjezdnych. Pomysłodawcy z Finlandii deklarują pokrycie 10 % kosztów wkładu własnego projektu (pozostała część po przyznaniu grantu pochodzić będzie ze środków Komisji Europejskiej), pozostałe kraje będą jedynie współ-beneficjentami, nie obciążonymi wydatkami.
- **Straż Graniczna angażuje się w działania BSRBCC tj.** Forum Współpracy Służb Granicznych Państw Regionu Morza Bałtyckiego, w ramach którego jest realizowana m.in.: bieżąca wymiana informacji na szczeblu operacyjnym z wykorzystaniem kodowanego elektronicznego systemu wymiany informacji, wymiana ekspertów, wspólne szkolenia i ćwiczenia oraz wspólna analiza zagrożeń w regionie. **Projekt BALANCE** (Baltic Law Enforcement Analysis Cooperation), którego celem jest stworzenie wspólnej płaszczyzny współpracy dla organów ścigania państw regionu Morza Bałtyckiego poprzez stworzenie lub doskonalenie istniejących kanałów przepływu informacji pomiędzy służbami. W działania projektowe zaangażowani są przedstawiciele Policji oraz Straży Granicznej.
- **Projekt Turnstone+**, którego głównym celem jest walka z przestępczością transgraniczną, tj. przemytem i handlem ludźmi oraz grupami przestępczymi przemieszczającymi się w regionie Morza Bałtyckiego, poprzez współpracę analityczną i operacyjną, wymianę informacji, przede wszystkim w odniesieniu do morskich połączeń promowych. W działania projektowe zaangażowani są przedstawiciele Policji oraz Straży Granicznej.
- Szkoła Główna Służby Pożarniczej w Warszawie jest członkiem konsorcjum dwóch trwających projektów, mających status projektu flagowego w Obszarze Priorytetowym Secure Strategii: „**BaltPrevResilience**” oraz „**From Gaps to Caps**”.

- Biuro Współpracy Międzynarodowej Komendy Głównej Państwowej Straży Pożarnej pełni funkcję punktu kontaktowego (*Focal Point*) dla Obszaru Priorytetowego Secure. Do najważniejszych związanych z tym aktywności należy uczestnictwo w posiedzeniach Komitetu Sterującego OP Secure i aktywne działania na rzecz jak najlepszej pozycji Obszaru Priorytetowego w nowym Planie Działania Strategii. Rolą punktu kontaktowego jest również przekazywanie do podległych jednostek informacji o aktualnościach związanych z SUERMB (w tym informacji o korzyściach z wdrażania założeń Strategii, możliwości finansowania etc.).
- Urząd ds. Cudzoziemców bierze udział w spotkaniach **Grupy Roboczej Państw Morza Bałtyckiego ds. Statystyk**, które poświęcone są omawianiu trendów migracyjnym w regionie, nowości w zakresie prawa imigracyjnego, rozwiązań technicznych i organizacyjnych. Przedstawiciele Urzędu uczestniczą co roku w pracach grupy od 2006 r. Dzięki wieloletniej współpracy eksperci tej grupy stanowią spójny rdzeń większych grup roboczych zajmujących się statystykami i analizami z zakresu migracji i ochrony międzynarodowej w ramach wielu organizacji i instytucji (EUROSTAT, EASO, UNHCR, FRONTEX, GDISC), konsekwentnie reprezentują wspólne stanowisko na forum międzynarodowym oraz wymieniają się wiedzą i danymi nt. najnowszych trendów migracyjnych. Po raz ostatni spotkanie grupy organizowane było przez Polskę w 2014 r. Obecnie planowane jest spotkanie w Kopenhadze 10-11 marca 2015 r.
- Pracownicy MSW (DPM) biorą udział w pracach **Grupy Zadaniowej Rady Państw Morza Bałtyckiego ds. Handlu Ludźmi (TF-THB CBSS)**. W wyniku prac TF-THB CBSS na ww. konferencji powstały i zostały opublikowane rekomendacje pn. *„Jak Wzmocnić Wsparcie Udzielane Ofiarom Handlu Ludźmi w Regionie Morza Bałtyckiego”*.
- Zaangażowanie w realizację projektu **„ADSTRINGO – Przeciwdziałanie handlowi ludźmi do pracy przymusowej poprzez usprawnienie współpracy, diagnozę problemów i wzmocnienie systemowego podejścia”**. Projekt ten był realizowany przez Międzynarodową Organizację ds. Migracji (IOM), Europejski Instytut Zapobiegania i Kontroli Przestępczości (HEUNI) we współpracy z Ministerstwem Spraw Wewnętrznych Republiki Litewskiej, Uniwersytetem w Tartu, Estonia oraz Grupą Zadaniową ds. Handlu Ludźmi Rady Państw Morza Bałtyckiego (CBSS TF-THB).

4.3.4 Zaangażowanie ekspertów resortu turystyki:

- udział w VII Forum Turystycznym Państw Bałtyckich w Karlskronie w dniach 1-2 października 2014 r., jak również wystosowanie zaproszenia do udziału w **VIII Forum Turystycznym Państw Bałtyckich, które odbędzie się w Gdańsku w dniach 22-23 września 2015 r.**
- poparcie dla inicjatywy utworzenia Centrum Turystyki Bałtyku – BSTC
- wspieranie partnerów zewnętrznych w tym m.in.:

- zamierzeń Pomorskiej Regionalnej Organizacji Turystycznej przystąpienia do projektu *seed money facility* mającego na celu utworzenie Centrum Turystyki Bałtyku - *Baltic Sea Tourism Center* (w efekcie PROT jest partnerem projektu wraz z regionalną Organizacją Turystyczną Mecklenburgii-Pomeranii, Państwową Kancelarią Mecklenburgii-Pomeranii, *Visit Denmark* i Urzędu Miasta Karlskrona);
- inicjatywy Województwa Pomorskiego, które zgłosiło chęć przystąpienia do projektu *Green Cruise Port*, w którym partnerem wiodącym jest Hamburg Port Authority;
- udostępnienie branży turystycznej polskiego RMB projektu TREBLE – *Triple Bottom Line Approach in Sustainable Tourism Development in the BSR*
- dofinansowanie projektów realizowanych w polskim RMB w obszarze turystyki morskiej i nadmorskiej, tj.: „Rozwój innowacyjnych produktów turystycznych na terenie Gdańska i regionu pomorskiego poprzez wdrożenie *questingu* w obszarze turystyki kulturowej, aktywnej i ekoturystyki i jego upowszechnienie – *Gdańsk4play*”, „*Greenway Naszyjnik Północy wizytówką regionów obszarów nadmorskich*” czy „*Pomorskie Culinary Prestige*”.

4.3.4. Zaangażowanie ekspertów resortu kultury:

W 2014 r. MKiDN pełniło rolę koordynatora Obszaru Priorytetowego Kultura, pełniąc rolę nieformalnego ambasadora współpracy kulturalnej w regionie. Poza intensywnym zaangażowaniem MKiDN, w działalność związaną ze Strategią UE dla RMB włączają się także polskie instytucje kultury, m.in. Nadbałtyckie Centrum Kultury oraz Narodowe Muzeum Morskie z Gdańska.

W 2014 r. NCK było również partnerem Projektu Flagowego *Culturability*¹⁶, poświęconego roli kultury w zrównoważonym rozwoju regionu Morza Bałtyckiego w następujących obszarach: przemysł kreatywny, rozwój miast oraz innowacje społeczne. Przedstawiciele NCK brali udział w 4 międzynarodowych spotkaniach w ramach projektu (w Niemczech, Polsce, na Łotwie i w Szwecji). NCK było także współorganizatorem spotkania w Polsce – w dniach 27-28 marca 2014 r. w siedzibie NCK w Gdańsku odbyły się warsztaty.

Organizatorami *Culturability* są Nordycka Rada Ministrów, polskie Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Ministerstwo Kultury Landu Schleswig-Holstein, Instytut Szwedzki, Duński Instytut Kultury.

5. Wnioski

- Wraz ze spodziewanym uruchomieniem w 2015 r. Strategii UE dla regionu Alp, rośnie znaczenie makroregionalnego modelu współpracy w Unii Europejskiej (obecnie funkcjonują

¹⁶ [www: http://www.culturability.lv](http://www.culturability.lv)

już trzy strategie: bałtycka, dunajska i adriatycko-jońska). Wynika ono także z potrzeby efektywniejszego i zintegrowanego wykorzystywania środków finansowych UE.

- Rząd RP powinien zintensyfikować wysiłki na rzecz wzmacniania zaangażowania Polski we wdrażanie projektów w Planie Działania SUERMB. Niezbędne jest w tym kontekście większe i stałe zaangażowanie resortów – poprzez wyznaczenie Focal Points funkcjonujących w poszczególnych Obszarach Priorytetowych i Działaniach Horyzontalnych, ale także uwzględnianie SUERMB w resortowych programach strategicznych.
- Resorty powinny angażować się w SUERMB nie tylko jako instytucje realizujące poszczególne projekty flagowe, ale zwłaszcza jako ośrodki pośredniczące w przekazywaniu informacji i zachęcaniu do angażowania się ze strony instytucji regionalnych, stowarzyszeń, wyspecjalizowanych agencji. Rolą resortów jest nadawanie impulsu do współpracy w tych obszarach, które wynikają ze strategii i priorytetów na poziomie krajowym. Tylko takie, zintegrowane podejście, z nadzorczą rolą resortów ma szansę zagwarantować wykorzystanie SUERMB jako skutecznego narzędzia realizacji polityki krajowej.
- Dobrą okazją do wzmocnienia pozycji Polski nad Bałtykiem i promocji polskiego zaangażowania na północy jest rozpoczynające się 1 lipca 2015 r. (do czerwca 2016 r.) przewodnictwo RP w Radzie Państw Morza Bałtyckiego i w gronie Narodowych Punktów Kontaktowych SUERMB oraz współpracy ministrów ds. planowania przestrzennego i rozwoju VASAB.
- Warto nadal zabiegać o otwartość strategii makroregionalnych na współpracę z podmiotami z krajów nieobjętych daną strategią, w celu zachowania spójności UE (przypadek Polski i Strategii UE dla regionu Dunaju).
- Równolegle do rosnącego zaangażowania p.cz., należy podkreślać rolę KE w zarządzaniu strategiami makroregionalnymi. KE jest gwarantem europejskiego wymiaru strategii makroregionalnych.
- Należy kontynuować i wzmacniać dobrą współpracę między MSZ a MIR w odniesieniu do SUERMB.

Opr. J. Wojtkowska pkt. 1-3, 5 (+22 523 8843)

B. Jaczewska pkt. 4